

RDEČI PRAPOR

Glasiilo jugoslovanske socialne demokracije.

Naročnina za avstro-ogrške kraje za celo leto 10:40 K, za pol leta 5:20 K, za četrt leta 2:60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K. — Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna petiti-vrtica, (širina 72 mm) Izhaja vsako sredo in soboto. 20 vin., pogojeni prostor 25. vin., poslana in razglasi 30 vin. Posamezna številka 10 v.

Naše časopisje.

Dolgo se že v naši stranki ponavlja želja, da bi se delavsko časopisje povzdignilo na tisto višino, ki jo moramo doseči, če hočemo, da bo stranka mogla izvrševati svoje obilne in neprenehoma se množee naloge. Vsak, kdor je z dušo in s telesom v stranki, čuti bridko, kako nam manjka na vseh koncih in krajih glasnika, meča in ščita. Kolkorkoli se nam je časopisje razvilo od tistega časa, ko smo imeli za vse potrebe skupaj komaj eno trikrat na mesec izhajajoče glasilo, je vendar vse to premalo, veliko premalo, zlasti v političnem oziru. Dolgo nam je bilo težko v tem položaju, a sedaj nam postaja nezno.

Strankarske razmere so se na Slovenskem tako razvile, da ne more nobena stranka več izhajati brez dnevnega tiska. To velja tudi za socialno demokracijo. Tudi delavec mora biti v trajnem stiku z dogodki, mora videti, kako se razvijajo, mora spoznavati boje v vseh posameznih fazah. Tudi njegovo obzorje se mora neprenehoma širiti. Pravico ima, zvedeti o domačih in svetovnih dogodkih; politika, ki vpliva na njegovo usodo, se mu ne sme kazati samo v osamljenih pojavih, ampak odkrivati se mu morajo vse vezi. Kar se godi na socialnem polju, mu ne sme ostajati nedosežna tajnost. A tudi drugi dogodki, ki spreminjajo obličje družbe ali sploh globlje posegajo v življenje ljudi, bodisi doma, bodisi v tujini, so pogostoma važni za delavčvo znanje in spoznavanje.

Ali delavec ni le znatiželjno bitje. On je tudi bojevnik. In njegovi boji so od dne do dne silnejši. Kamor se ozre, mu stopa sovražnik naproti. V politiki, v delavnici, v strokovnem, v družabnem življenju, povsod srečava nasprotnike. Na vsakem polju se razvija boj. In nasprotnik je oborožen. Zoper njegove naklepe potrebuje tudi delavstvo orožja, dobrega, ostrega, pa — vedno pripravljenega orožja. Če prihaja obramba, ko je udarec že padel, je prepozno.

To nalogo more izvrševati samo dnevno časopisje. Tako stara je ta resnica, da je ne bi bilo treba nič več ponavljati. Povsod je v stranki že spoznana in priznana. Ali kljub temu je bila doslej le pobožna želja. Zakaj za dnevno časopisje je treba sredstev, ne malih sredstev, delavstvo pa je siromašno in

socialna demokracija nima pričakovati ničesar, kar ne pride iz njene lastne moči. V pomanjkanju materialnih sredstev je bila doslej edina ovira, da se ni mogla izpolniti želja številnih in najboljših sodrugov. Seveda je bila to zelo krepka ovira.

Toda premagati se mora tudi ta težava. Če bi se delavstvo plašilo zaprek, se sploh ne bi smelo polotiti boja. Ovine so zato, da se spravijo s poti. In česar ne more posameznik, to lahko izvrši krepka volja združenega delavstva. Če smo spoznali, da je cilj važen in da ga je potrebno doseči, tedaj se ne smemo plašiti nobene težave, ampak napeti moramo vse moči, da ga res dosežemo.

Ničesar pa ne potrebuje delavstvo v sedanjem času tako nujno kakor

dnevnik.

Če hočemo politično, strokovno in gospodarsko napredovati, moramo imeti list, ki vsak dan zastopa interese delavstva, ki je vsak dan na braniku, ki vsak dan odbija napade in ki z vsakdanjimi poročili omogoči, da se delavstvo osvobodi nasprotniškega časopisja.

Imeti ga moramo!

Toda težava, ki smo jo že omenili, ne izgine, če smo spoznali potrebo. Treba je, da jo premagamo. In to delo moramo opraviti sami, kakor more delavstvo samo izvršiti vso svojo osvoboditev. Če bi hoteli čakati, da nam prinesejo nasprotniki potrebna sredstva, bi lahko čakali do sodnjega dne.

Dnevnik moramo imeti, torej si ga moramo ustanoviti. In sami si ga moramo ustanoviti, z lastnimi močmi. To je danes najvažnejša naloga slovenskega delavstva in zato se mora izvršiti.

Če store vsi, ki so poklicani v to, svojo dolžnost, tedaj se namen lahko doseže. Dobro vemo, da ne more delavstvo spraviti pri nas milijonov skupaj, ali kar je potrebno za ustanovitev

delavskega dnevnika,

se tudi pri nas lahko doseže.

Sodelovati pa morajo v ta namen vse delavske organizacije, gospodarske, strokovne in politične, ter vsi posamezniki. Če se žrtve razdele med vse, zadene vsakega razmeroma malo, korist pa bodo vendar imeli vsi. Vse organizacije brez razlike potrebujejo dobro časopisje, če hočejo napredovati. Zato pa

morajo tudi vse storiti, kar je potrebno. Prav tako pa ima tudi

vsak delavec

svojo korist od dobrega delavskega dnevnika in zato mora tudi vsak posamezni delavec doprinesti svojo malo žrtev.

V najkrajšem času dobe vse organizacije načrt, po katerem se ima izvršiti delo. Pričakovati pa smemo, da bo vsaka izpolnila svojo dolžnost in da bo to storil tudi vsak posamezni sodrug — v prid celoti in sebi. Treba je le vsestranske dobre volje, da dobimo

v najkrajšem času

davno zaželeni delavski dnevnik in z njim sredstvo, ki pospeši naš napredek v vsakem oziru. Vsi smo ga doslej pogrešali in zato gotovo ne bo nikogar, ki bi ne storil, kar je v njegovi moči, da se uresniči namen. Če smo z nezadostnim orožjem napredovali in pridobivali uspehe, jih bomo veliko bolj z močnejšim in ostrejšim orožjem. Brez zamude torej na delo, da pridemo čimprej do cilja, katerega bo veselo vse zavedno delavstvo!

Politični odsevi.

Mornariške zahteve.

Vojni odsek avstrijske delegacije razpravlja in razpravlja, a če ne bi šlo za ogromne vsote, ki se imajo izplačati iz ljudstva za barke in kanone, se o vseh teh govorih ne bi moglo reči nič drugega, kakor da so dolgočasni na smrt. Le ena lastnost se večinoma še opaja v njih: Hinavščina. Vsa ta plemenitaška in meščanska gospoda bo glasovala za mornariške zahteve »samo vsled nujne potrebe« in »s krvavečim srcem«. Le da ne bo njih srčna krv nič pomagala ljudstvu, ki bo moralo plačevati. Pri tem bo ljudstvo v resnici krvavelo, dočim imajo »patriotični« gospodje kri le na jeziku. Kar se tiče potrebe, je stvar ta: Gradnja novih ladij, velikih, močno oboroženih ladij, je resnično potrebna. To se nikakor ne da tajiti. Vprašanje je le to, komu je potrebna. Nekoliko kapitanov, ki postanejo admirali, bo gotovo zadovoljnih. Tisti lajtnanti, praporščaki in kadeti, ki bodo avanzirali na njih mesta, se tudi ne bodo branili. Potem imamo malo armado liferantov, ki bodo delali tem boljše kupčije, čim številnejša bo mornarica. Zato so skrajno patriotični. Ali vse to še

ni glavno. Najpotrebnejše so nove ladje za tiste kapitaliste, ki bodo napravili svoj dobiček direktno pri gradnji. Tu je v prvi vrsti železtrski kartel, združitev največjih in najbrezobzirnejših kapitalistov, ki se že z velikansko naslado pripravljajo, da oskube državo. Potem je Škodova tovarna za kanone, ki je tako neznansko patriotična, da sfabričira tudi dvakrat ali trikrat toliko topov kakor se jih zahteva, seveda za dober denar in z lepim dobičkom. Ta patriotizem je naravno nič ne ženira, da proda ravno toliko kanonov tudi državam, katere se smatrajo baje za sovražnice Avstrije — če le plačajo. Saj bi tudi tržaški »Stabilimento tecnico« in reški »Danubius« gradil ravno tako Angležem dridnavte, če jih ne bi znali sami bolje in ceneje graditi, ali pa tudi Italijanom, Turkom, Japoncem in sploh vsakemu, kdor bi plačal.

Za vso to gospodo je torej povečanje mornarice res nujno potrebno. Tak-le dridnavt velja okroglo 60 milijonov kron. Lahko si je misliti, koliko čistega dobička nakaplje ob takih vsotah v žepu kapitalistov. Koliko novih palač in vil se bo lahko zidalo, koliko šampanjca popilo, koliko briljantov podarilo raznim ljubicam! Zakaj bi gospoda ne bila patriotična?

Pravijo, da bodo nove ladje v kratkih letih brez cene. Pomorske države neprenehoma tekmujejo. Druga goni drugo. Druga hoče prekositi drugo. Kar zgradi na Angleškem ali v Ameriki veliko ladij, ki bodo še večje od dridnavtov, izgube te svojo veljavo in novi tip postane »potraben«.

To je že res. Vse izkušnje uče, da je tako. Vse puške, vsi topovi, ki so bili nekdaj najnovjši, najboljši, so prišli med staro železo po tej poti. Kakor stare korvete in fregate, tako zastare tudi dridnavti, in čim večja je tekma, tem hitreje se to zgodi. Res je; tajiti se ne da. A to je popolnoma prav in v redu. Tako dobe gospodje vsaj kmalu priliko, da pokažejo zopet svoj patriotizem in se navdušijo za nove ladje. V delegacijah bodo zopet »srca krvavela« in »duše se bodo stiskale«, a moloh bo zopet dobil, kar bo zahteval, ker bo zopet potrebno, nujno, neizogibno.

Avstrija vendar ne more in ne sme zaostati za drugimi državami! To je na ves glas povedal dr. Šusteršič. In v Avstriji žive

»Anda tudi lačna,« je ponavljala manjša, »tudi kolače.«

Žena je odvezala culo, natočila vsaki deklici kozarec mleka in dala vsaki maj makov kolaček v roke. Deklici sta se stiskali k njej in kar je hotela ena, hotela je tudi druga. Ko sta se najedli, šli sta pogledovat kupej. Tudi k meni sta prišli. Na klopi je ležal nek ilustriran časopis, katerega sem ravnokar odložila. »Daj meni slikice, gospa,« je rekla večja deklica.

Pretrgala sem časopis na dvoje in jima dala.

Žena je prišla po punčki. »Oprostite, gospa,« je rekla, »saj veste, otroci še nimajo razuma.«

Nasmehnila sem se. »Naj le imata časopis, ne potrebujem ga več. Kako sta si podobni, kakor dva krajcarja,« sem rekla in pogledala obe kodravi glavici.

»Da, čez nekaj let bodo mislili ljudje, da sta dvojki,« je menila žena.

»Kako je to, da ni ne ena po mamici? Obe imata zlate lase, a vi ste črnolaska,« pravim.

»Saj nista moji,« se zasmjeje žena.

»Nista vaši?!« se čudim. »In tako vas imata radi, in vi ste tako dobra z obema! Kar ne verujem!«

»Sirotiči sta že brez matere,« pripoveduje žena. »Majša je imela komaj pol leta, ko ji je umrla mati. Jaz sem bila z njo v rodu. Ona je bila nekaka daljna moja sestrična. Umrla je za jetiko,« sirota. Tako

LISTEK.

Mačeha.

Spisala Zolka Kveder-Jelovškova.

Nekoč po zimi sem se vozila iz Prage na Dunaj. Vozila sem se z osebnim vlakom in seveda v tretjem razredu. Vedno je poln ta vlak, in drugi ljudje psujejo na težavno vožnjo v prepolnih vozovih. Ljudje jih motijo, otroci, dolgočasni pogovori... Ali jaz imam posebno srečo na svojih potih. Kamorkoli se vozim in kadarkoli, vselej se mi pripeti kaj prijetnega, lepe stvari slišim od svojih sopotnikov, in v svoje veselje se uverim vedno znova, da so ljudje dobri in plemeniti. Dostikrat se človek razočara, res, ali naša lastna narava je tako pomanjkljiva, da opazamo in si zapomnimo slabe stvari prej, kakor dobre. Koliko lepega pozabimo stokrat in stokrat, ene krivice pa, ki nam jo je kdo zakrivil, ne bomo pozabili do smrti nikdar.

Koliko prijetnih trenutkov doživi človek v železničnem vozu samo, če hoče. Niti ust mu ni treba odpreti, samo okrog sebe naj gleda. Koliko smečnih in lepih prizorov že sem opazovala na ta način! Nekoč v jeseni sem se vozila tako proti mestu. Mlada gospa s tremi otroci je sedela meni nasproti. Ko smo se bližali postaji, začela je tretji z roko lica otrok, ščipati jih za ušesa, kuštrati jim lase. Ko je videla moj začuden pogled, rekla je z povzdihom: »Moji otroci so tako bleedi in slabotni! Z velikim naporom je prišel

moj mož letos po zimi toliko, da sem mogla oditi z otroci po leti na deželo. Sam si siromak niti dopusta ni vzel, samo da bi mogli otroci biti dlje zunaj. Ali nič jim ni koristila dežela. Slabotni so in bleedi, kakor prej. Zato bi rada, da bi bili vsaj zdaj na kolodvoru malo rdeči, da jih bo vesel prvi hip, ko jih bo videl.« Stojilo se mi je mlade gospe, in v posmeh nad njenim početjem mi je zamrl na ustnicah.

Drugič enkrat sem se vozila v zadnjem vozu vlaka, ter sem stala skoro cel čas zunaj na ploščniku. Prelepa mesečna noč je bila. Kako je letel skozi krajino, ki se je po bliskovito umikala mojim očem. Vse je bilo tako tiho in čarobno. »Zdaj pridejo ovinki,« pravi neki glas za menoj. »Morate se držati, da se vam ne pripeti kaka nesreča.« Ozrem se in vidim starega kondukterja. »Lepa noč je,« pravi. »Kadar so take noči, tudi jaz najraje stojim zunaj. Gozdovi so črni, pogreznjeni v neki čudni mir, a nebo je tako visoko in svetlo. Toliko zvezd?« Zagledal se je kvišku. »Vi ljubite prirodo?« vprašam. »O zelo,« odgovori on. »Vdovec sem, brez otrok. Še ko sem bil mlad, nisem bil za gostilne, zdaj pa sploh ne pijem. Na lov hodim. To je moje edino veselje. Kadar imam čas, pa se peljam ven v gozdove. Če bi prišel še enkrat na svet, postal bi lovec, vedno bi hodil po smerečju, pod bori in pod hrasti. Lepo je to. Ali tudi moj poklic ni napačen. Vlak je moj dom, in kadar mi je dosti ljudi, dosti mladih in starih, veselih in žalostnih

obrazov, pa se postavim semkaj in gledam na doline in bregove, ki lete mimo. Zadoljem sem s svojim življenjem.« Pogladil si je belo brado in odšel nazaj v voz.

Zavila sem v stran. Pripovedovati sem hotela o priprosti češki ženi, ki je bila že nekoliko v letih in ki se je imenovala Ana.

Voz, ki je bil v Pragi natlačeno poln, se je čez par ur jako izpraznil. Samo neka žena je ostala v drugem kotu z dvema majhnima deklicama. Že prej sem jo opazila in se čudila njeni velikim potrpežljivosti, s katero je kratkočasila mala, sitna otroka. Ena deklic je bila stara po priliki poldrugo leto, druga je bila leto starejša. Nagajali sta obe in osobito prej, ko je bilo več ljudi, jima vožnja ni posebno ugajala. Pretresno jima je bilo med tolikimi ljudmi. Ali naposled sta se utrudili. Mati je vzela najprej manjšo k sebi na roke; ali tudi starejša je hotela biti v naročju pri materi. Žena je malo ugovarjala, da to ne pojde, ali naposled je vendar vzela obe nepotrpežljivki k sebi v naročje. Zaspali sta kmalu, ena na levi, druga na desni roki. Več, kakor uro sta spali. Žena je sedela ves čas nepremično, niti genila se ni, da ne bi prebudila malih zlatolask. Ali ko sta se obe hrati prebudili, vzdihnila je žena zadovoljno. »Oh, kako me roki bolijo, dragici moji,« je rekla punčkam. »Veliki ste že in težki.«

»Fauška je lačna,« je rekla starejša. »Mama daj kolače.«

H. SUTTNER urar, prva največja domača
exportna tvrdka ur, zlatnine
Ljubljana Mestni trg in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška var-
stvena znamka: „IKO“

dajali samo po zaslišanju delavca od strani direktorja ali pa njegovega namestnika. Tako kaznovani delavec se bo lahko pritožil na upravni plinarski odbor.

Delavni čas je določen po kategorijah na osem in devet ur na dan. Izredno delo se bo plačevalo s četrtino dnevne plače za vsaki dve uri dela. Ob koncu leta dobe vsi nastavljeni v gratifikacijo po en dan plačo za vsako leto službe in največ toliko kolikor znaša plača desetih dni. Dninarji dobe en dan več plačan. Stalno nastavljenim se bo v slučaju boleznih doplačala diferenca med bolniško podporo in njihovo mezdo. To za ves čas bolezni. Opuščenim delavcem brez krivde se mora dati primerna odškodnina in sicer v razmerju plače in dobe službe. Tako opuščen delavec dobi:

v prvih 3 letih službe	4 tedne plače
od 3 do 6 let	6 » »
» 6 » 9 »	8 » »
» 9 » 10 »	10 » »
» 10 » 12 »	12 » »

Tako se mora doplačati delavcu tudi, če je opuščen vsled nesposobnosti.

V času orožnih vaj dobe stalni delavci, ki morajo skrbeti za družino ali druge sorodnike, za največ 28 dni polovico dnevne plače. Tistim stalno nastavljenim, ki nimajo družinskih dolžnosti, se bo plačalo za ves čas orožnih vaj in največ 28 dni po eno krono na dan.

Plačo manevraterev se zvišajo za 50 v. na dan. Plače kurjačev pri parnih kotlih bodo za prvo leto 4 K 60 vin., za drugo 4 K 80 vin., za tretje 5 kron na dan.

Prizigalcem svetilk se zviša plača za 20 vin. na dan. Plača dvorišnih delavcev najmanj 3 K 70 vin. in največ 4 K 20 vin. na dan. Kurjači električne centrale dobe 4 K 60 vin. za prvo, 4 K 80 vin. za drugo in 5 kron na dan v tretjem letu službe. Čistilci in premogarji dobe 4 K, 4 K 10 vin. in 4 K 20 vin. na dan. Težaki v tej tovarni se zenačijo z dvorišnimi delavci.

Vse pridobitve skupaj znašajo stošestdeset tisoč kron na leto. Vse pridobitve stopijo v veljavo s prvim januarjem t. l.

To so tedaj poleg drugih manjših pridobitve tržaških plinarskih delavcev. Vse to je mogoče doseči seveda potom organizacije, poleg tega pa tudi vsled dejstva, da imamo v mestnem svetu delavske zastopnike, ki so znali v upravnem plinarskem odboru zastopati energično upravičene zahteve delavcev. Treba je, da se delavci v tem trenutku zavedajo tega in svoje moči, ki je nepremagljiva, ako so organizirani. In ako bodo ostajali delavci v svoji organizaciji, potem bodo morda kmalu želi zopetne potrebne priboljške. To pa naj služi v poduk onim delavcem, ki še nočejo po hudih zgledih priznati, da je njihova moč samo v trdni in močni bojni organizaciji.

Umetnost in književnost.

Opera. Da je Puccini pretežno lirichen komponist, je pokazal celo v takih delih, v katerih je snov sama po sebi dramatična in hiperdramatična, ali pa vsaj brutalno teatralna. Ljubi pač nekoliko eksotičnih in groteskni efektov, porajlja nenavadne instrumente, japonsko godbo ali pa otroške trobente, ali vse to mu služi bolj za slikanje kakor za mogočne dramatične vtiske. Zato je opera »Bohème«, ki se je v tork na novo inscenirala, tako značilna za Puccinijevo glasbo. Tudi v svojih poznejših delih, naj kolikorkoli išče novih izrazov in akcentov, ostaja vendar še vedno komponist Bohème; muzikalni slikar, v svojih izrazih bogati lirik. Tako je tudi razumljivo, da ga je mikala snov Bohème, ki ni prav nič dramatična, toda polna pestrih slik, humorja in občutkov, ter daje libretistu nenavadne, zanimive figure, ki se ponujajo spretnemu glasbeniku za uspešno karakterizacijo. Glasba ima sploh posebne pravice, mnogo širše nego se priznavajo pisatelju. Nedramatična Bohème, ki sestoji samo iz prizorov, nesposobnih, da bi izčrpali vso bujno vsebino Murgerjeve povesti, je upravičena na odru vsled prelestne glasbe, v katero jo je odel Puccini in doživlja uspehe povsod, kjer se igra. Doživela ga je tudi pri nas, letos ravno tako kakor pred mnogimi leti, ko se je prvič uprizorila.

V letošnji operni sezoni je nadkrilila večino drugih uprizoritev. Največji del uspeha gre g. Camarotti, ki je kot gost pel partijo Rudolfa, Zagrebško gledališče ne more pogrešati njegove moči in to je bilo njegovim ljubljanskim poslušalcem docela razumljivo. Njegov krepki glas je še vedno svež in sposoben bogate modulacije ter zveni v vseh legah simpatično. Poleg tega ima veliko pevsko sigurnost ter dela na poslušalce vtisk, da poje s popolno lahkoto, kakor da

govori. Te sposobnosti so za partijo Rudolfa posebno dragocene in zdi se nam, da je v tej vlogi v Ljubljani dosegel večji uspeh kakor pred par leti kot don José v Carmen. Bil bi pa še večji, če bi vložil v Rudolfa nekoliko več igralske gibčnosti. — Mimi je pela gospodična Nádasova in tudi ona je imela v Bohémi več sreče nego v vseh drugih operah, ki jih je doslej pela v Ljubljani. Nežni toni tega dekleta so se ji prav dobro prilagali. Zlasti pa je zadela mehki značaj v smrti sceni zadnjega akta.

Prav dober dan je imela g. Šmidova, ki je pela Musette ne le korektno, ampak tudi toplo in je svoje sveže petje podprla z ugodno igro. Gg. Peršlu, Bukšek in Križaju ni prigovarjati, Zlasti zadnjima dvema bi bilo iskreno želeli, da bi dobila priliko za daljšo izobrazbo. Da je moral g. Bohuslav prevzeti komično vlogo hišnega posestnika, je pripisati pomanjkanju opernih moči. Igral jo je seveda izvrstno; ali opera je vendar v prvi vrsti glasbena umetnost. Zbori so bili la-la. Orkester pod vodstvom g. Reinerja je bil dober.

Delavsko gibanje.

Dimnikarski pomočniki v Zagrebu, ki so spoznali vrednost organizacije, so zadnji čas v moralno pomočjo ostalega organiziranega delavstva dosegli lep uspeh. Sklenili so kolektivno pogodbo, ki veže delodajalce in delavce na tri leta in obsega sledeče določbe: 1. Minimalna začetna plača znaša 80 kron na mesec in stanarino. Pomočniki, ki imajo stanovanje in vsó oskrbo pri mojstrih, imajo dobivati najmanj po 40 K v gotovini. Prispevke za bolniško blagajno ima plačevati delodajalec. 2. Za zažiganje in strganje gre pomočniku, ne glede na to če je pri mojstru na hrani ali ne, polovica pristojbine, druga pa ostane mojstru. Če pa delata dva pomočnika, pripada pristojbina njima. 3. Za hiše, v katerih je pristojbina pavšalirana, ne dobe pomočniki nobene posebne nagrade. 4. Orodje za pomočnike in vajence ima nakupiti mojster, pa je to njegova lastnina. 5. Če ni posebne pogodbe, ima dobiti pomočnik za delo ob nedeljah in praznikih po 2 kroni za vsako uro. 6. Mojster ne sme imeti več vajencev kakor pomočnikov. 7. Za pomožne delavce znaša plača poleg stanovanja po 4 krona na dan. 8. Po potrebi mora pomočnik vsak čas izvrševati dimnikarsko delo. 9. Novoletna darila, ki jih dobivajo dimnikarji od posameznikov, pripadajo izključno pomočnikom, ki pa pripuste dogovorno z mojstrom gotov delež za vajence. 10. Zaradi gibanja, ki se je končalo s to pogodbo, ne sme biti noben pomočnik opuščen. — Morda se domisljijo tudi slovenski dimnikarji, da bi se dalo z organizacijo kaj doseči?

Blagajniško poročilo zidarske zveze v Avstriji za leto 1910.

Dohodki:	
Članarina in vpisnine	272.037 K 71 v.
Posebni doneski	84 » 20 »
Naročnina »Maurer«	274 » 34 »
Nemška zveza za »Stavebnika«	3.498 » 52 »
Povratna plačila	2.262 » 53 »
Za zapisnika	— » 90 »
» futerale	8 » 60 »
» varnostne naprave	28 » 20 »
» koledarje (nemške)	77 » 20 »
» » (češke)	107 » 50 »
Sorodne zveze:	
Za poljski strok. list	2.414 » 95 »
» italijanski strok. list	137 » 68 »
Solidarnostni sklad	3.572 » 10 »
Obresti	6.222 » 03 »
Razno	920 » 75 »
Skupaj	291.647 K 21 v.

Izdatki:	
Agitacija	
Okrajnim načelstvom	40.201 K 70 v.
Konference, delegacije, letaki	10.219 » 70 »
Strokovna komisija	5.260 » 36 »
	55.681 K 76 v.
Uprava (osebna):	
Plače v centrali	8.040 K — v.
Zavarovalnine	1.459 » 72 »
	9.490 K 72 v.

Uprava (stvarna):	
Stanarina	900 K — v.
Tiskovine	4.343 » 54 »
Knjigovezi	3.664 » 90 »
Oprava za skupine	93 » 02 »
Pisarniške potrebščine	1.098 » 30 »
Poštnina in brzojavi	1.928 » 56 »
Kurjava, razsvetljava, snazhenje	327 » 13 »
	12.355 K 45 v.

Časopisje:	
Der Maurer	18.295 K 38 v.
Stavebnik	17.252 » 87 »
L'Operaio Edila	2.680 » 79 »
Robotnik	4.646 » 99 »
Rdeči Prapor	545 » 14 »
Radnička Borba	300 » 90 »
Zemlja i Vola	54 » 49 »
	43.956 K 56 v.
Knjižnica	29 » 38 »
Naročnina na časopise	126 » 84 »
Podpora:	
Potovalna	1.068 » 40 »
Jetniška	635 » 05 »
Za opuščene	4.824 » 50 »
Posmrtni	4.540 » — »
	11.067 K 95 v.
Pravovarstvo	9.122 » 15 »
Stavke:	
Lastne	50.534 K 25 v.
Druge	2.071 » 14 »
	52.605 K 39 v.
Solidarnostni sklad	4.047 » 95 »
Povratna plačila	1.370 » 88 »
Zvezi stavb. pomožnih delavcev	4.000 » — »
Razno	255 » 94 »
	204.119 K 97 v.

Blagajniško stanje:	
dne 1. januarja 1910.	207.012 K 61 v.
dne 31. decembra 1910	294.659 » 82 »
Teodor Meissner načelnik.	Jan Neužil blagajnik.

Josip Landgraf načelnik kontrole.	
Svota izdatkov	204.119 K 97 v.

Gotovo govejo juho najfinejšega okusa dajo

MAGGI kocke á 5 h

Pazite natanko na ime MAGGI in na varstveno znamko zvezda s križcem. Druge kocke niso MAGGI-jeve.

— Seja strokovne komisije ljubljanske bo v sredo, dne 22. svečana 1911 ob 8. zvečer v društvenih prostorih. Člane komisije prosimo vljudno, da se seje točno in zanesljivo udeležijo. Tajništvo.

— Mladinski odsek „Vzajemnosti“ priredi jutri v nedeljo, dne 19. t. m., na Glincah v salonu restavracije Balija družinsko zabavo s petjem, kjer nastopi mladinski pevski zbor in poje sledeče pesmi: »Najprej«, »Lovska«, »Pastirska«, »Venec narodnih pesmi«, »V mraku« in »Socialistična korčnica«. Šaljivi prizori: »Matija korajžec« in »Čevljarški vajenec v gledališču« ter poleg tega razne druge zabave. Veselega razpoloženja bode veliko; za to bodo skrbeli razni klovni in maske v raznih nošah. Soderuginje in sodrugi, posetite to zabavo.

Vabilo

k
plesni veselici

katera se priredi
v soboto dne 18. svečana 1911
v prostorih gostilne

pri „Deteljici“
Florijanska ulca št. 24.

Za obilni obisk se vljudno priporočata

Fran in Ivana Brenčič.

Soderugi, spominjajte se

„Tiskovnega sklada“!

Kjer sta v redu tek, prebava.
Sta telo in duša zdrava!
Torej: Da ne boš bolan,
Življaj pravi „FLORIAN“.

Želodčni likér

Je pripravil tek in prebavo marsikomu, ki je zama kupoval draga in neprijetna zdravila!

Ljudska kakovost liter K 2.40
Kabinetna kakovost . . . 4.80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

10 zapovedi

za zdravje in 10 zapovedi za kmetovalca, vsake posebej tiskane, dobi vsak človek zastoj v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. V tej lekarni se tudi oddajo zdravila p. t. članom okr. bol. blagajne v Ljubljani, bol. zavodu c. kr. tob. tovarne in bolniške blagajne južne železnice.

Kathreiner Kneippova sladna kava

služi zaradi svojih nedosežnih vrlin vsak dan na milijone ljudem. Edina prava družinska kava! Po ceni in zdrava.

VESELO POROČILO!

posebno onim, ki se čutijo onemogle in slabotne.

Kri! in okusni zajtrk imajo tisti, ki ne pijejo družinskega nego dr. pl. Trnkoczy sladni **Zdravje!** čaj, ki ga imenujemo „Stadin“. Nasladno in redilno živilo prve vrste. — **50% prihranka!**

Obnem senzacionalno bojkotno sredstvo proti živilskemu oduševanju. Dobliva se povsod, tudi pri trgovcu. Zavoj 1/4 kg velja 50 h. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev. Glavna zaloga v petih lekarnah Trnkoczy: Dunaj, Josefstädterstraße 30, Radetzkyplatz 4, Schönbrunnerstraße 109. — Gradec, Sackstraße 3, v Ljubljani, Kranjsko. — V lekarni Trnkoczy poleg rotovža v Ljubljani se tudi oddajo zdravila p. t. članom okr. bol. blag. v Ljubljani, bol. zav. c. kr. tob. tov. in bol. blag. juž. železnice.

Produkt. zadruga ljublj. mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo
s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije c. 11 (Kolizej)

Zaloga pohištva

lastnega izdelka in Izvršuje vsa mizarstva stavbna dela.
Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

ANTON ZUPANČIČ, KNJIGOVEZ, LJUBLJANA

SLOMŠKOVA ULICA ŠT. 31.

priporoča se za prijazna naročila na vsakovrstna v knjigoveško stroko spadajoča dela. — Izdeluje tudi jako okusne okvirje in passepartout, prikladne vsakovrstnim podobam.

Občno konsumno društvo v Zagorju,

vpisana zadruga z omejenim poroštvom
vabi svoje člane na

redni občni zbor

ki bo

dne 26. februarja 1911 ob 2. popoldne v dvorani g. R. Mihečiča v Zagorju.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora;
2. Računsko poročilo za leto 1910;
3. Poročilo nadzorništva;
4. Sklepanje o čistem dobitku;
5. Volitev 3 nadzornikov, 1 namestnika in 3 članov v predstojništvo;
6. Vprašanja in interpelacije.

Vstop je dovoljen samo članom.

Za nadzorništvo:

Josip Medvešček,
zapisnikar,

Ivan Wallend,
predsednik.

Konsumno društvo rudarjev v Hrastniku,

vpisana zadruga z omejeno zavezo,
vabi na

redni občni zbor,

ki bo v društvenih prostorih v Hrastniku dne 26. sveč. ob 3. pop.

Dnevni red:

1. Zapisnik zadnjega občnega zbora;
2. Poročilo računov za l. 1910;
3. Poročilo nadzorstva in podelitev odveze načelstvu;
4. Razdelitev čistega dobička;
5. Volitev načelstva;
6. Volitev nadzorstva;
7. Prememba pravil (poročila sodr. Ant. Kristan);
8. Predlogi in nasveti.

Pristop imajo vsi člani.

Nadzorstvo.

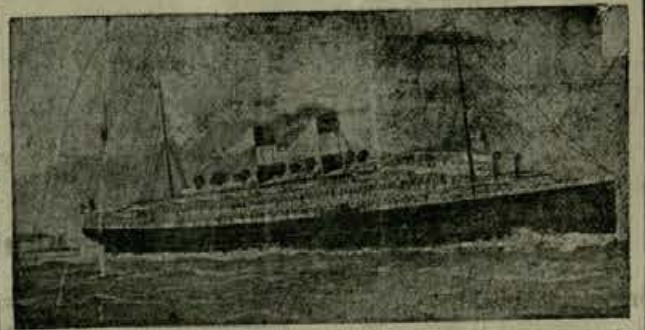
Načelstvo.

Potniki v severno in južno Ameriko

vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro - Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električna razsvetljavo, brezličnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopalj itd.

Odhod parnikov:

V sev. Ameriko vsako soboto, v juž. Ameriko vsakih 14 dni.
Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.

Častiti gospod

Gabrijel Piccoli
lekarnar

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso

z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

Posestnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri Št. Petru na Krasu.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir.

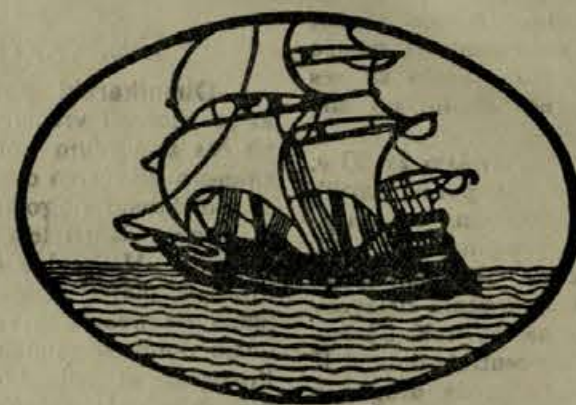

Kg. sivega dobrega, pu-
ljenega 3 K; boljšega
2-40 K; prima polbelega
2-80 K; belega 4 K; be-
lega puhatega 5-10 K;
veljitega snežnobelega,
puljenega 6-30 K, 8 K;
puha sivega 6-7 K, be-
lega, finega 10 K; naj-
finejši prsi puh 12 K.
Naročila od 5 kg na-
prej franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitnega rde-
čega, modrega, be-
lega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga,
120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj,
60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovit-
nim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh
24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglav-
nice 3, 3-50 in 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm
šir. 13, 14-70, 17-80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga,
70 cm šir. 4-50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz
močnega, črnatnega gradla, 180 cm dolga, 116 cm
široka 12-80 in 14-80 K, Razpošilja se po povzetju,
od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za
neugajajoče se vrne denar. Natan. cen. gratis in fr.

S. Benisch, Dešenice 758, Češko.

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave

Veležgalnica kave

Tiska Dragotin Hribar v Ljubljani.